

Het Nijlpaard

FELIX MAESSCHALCK /
ERIC DE VOLDER

Een nijlpaard, zo
dartel als een jong
veulen

Mia Vaerman

Gezien op 30 juli 2023
Maritiem Instituut, Oostende, in het
kader van TAZ 2023

Met 'Het Nijlpaard', een monoloog van Eric De Volder, behaalde Felix Maesschalk nog maar net zijn Master Acteren. De voorstelling barst van ongerept én jong vakmanschap. Het helpt dat 'Het Nijlpaard' geschreven werd door een meesterverteller, maar het onge Kunststelde spel van de jonge acteur beklemtoont zijn poëzie nog eens zorgvuldig. Klein en zeer fijn om naar te kijken.

05 AUGUSTUS 2023

Felix Maesschalk komt op in nachtjapon en steekt achter op het podium een kaars aan, een ritueel gebaar. Dan neemt hij vooraan plaats op een klein rond tapijtje om te vertellen. Een volgschot vangt hem in een kring van licht, als bij stand-up comedy. Zo is het ook wel een beetje omdat hij zich expliciet tot de zaal richt, en de tekst nadrukkelijk uitbeeldt met gebaren en geluiden - bellen en blaffen horen er ook bij. Maar hij overdrijft nooit. Zijn acteren is perfect ingestudeerd en fris.

Dit personage vertelt hoe zijn grootmoeder hem opvoedde. Moeder bij de geboorte doodgebloed, vader vertrokken met de noorderzon. Voor de jongen is dat meer een feit dan een bron van verdriet. Hij neemt op een vanzelfsprekende manier de kijk op de wereld van zijn oma over. Na 15 jaar internaat nam die haar lot in eigen handen, zonder zich iets aan te trekken van haar dorpsgenoten. Ze wond mannen om haar vinger voor eigen seksueel genot. Ze liet haar seksualiteit de vrije loop. Ze laat ook haar kleinzoon zijn gang gaan. Een volkse feministe.

De jongen vertelt het verhaal vanuit zijn standpunt. In zijn schets van het leven van zijn grootmoeder klinkt een grote liefde en een ontwapenend respect door. In alle onschuld vertelt hij over haar kleurrijke en buitenissige bestaan. Daarbij begrijp je dat ook zij hem de liefde gaf die hij nodig had, maar wel niet volgens streng katholieke regels. Het is de vanzelfsprekendheid van haar onorthodoxe levenswandel die de monoloog zo boeiend maakt.

Het nijlpaard uit de titel verwijst naar de spreekbeurt die de jongen aan haar wil voorlezen, om te oefenen. Zij wimpelt dat af, maar aan het eind horen we alsnog de presentatie. Het valt op hoe grootmoe en nijlpaard een en ander met elkaar

gemeen hebben...

Eindelijk een stuk van De Volder in het echt gezien. Zo schoon!

'Doordat nijlpaarden Zo Massief Zijn / Verdenken We Ze Al Gauw Van Plompheid Onbeholpenheid / Het Model Lijkt Een Beetje Mislukt - Maar Daar Klopt Niets Van / Onder Water Bewegen Ze Zich Vlot / Lichtvoetig Dansend Haast'.

De puurheid van de kleinzoon die over zijn grootmoeder spreekt vind je terug in de puurheid van het spel van de jonge Felix Maesschalk. Als hij halverwege de voorstelling de nachtjapon uittrekt ('doe mijn slaapkleed uit!' roept ze hem in de tekst toe), staat de jonge knaap in zijn marcelleke en korte broek. Een jonge kerel als zichzelf op de speelvloer. Het volkse taaltje van De Volder heeft hij doordacht naar zijn hand gezet.

Toen in 2010 alle toneelteksten van De Volder werden gebundeld ('Eric De Volder in stukken') werd me gevraagd om dat verzameld werk - 22 stukken - te recenseren. Bij theatergroep 'Ceremonia' was De Volder schrijver en regisseur tegelijk. Zijn werk was een verstrengeling van muziek, beeldende kunst, en volkse taal. Ik had de extravagante, volkse stukken van De Volder nooit gezien - onvergeeflijk - en hij overleed op de première van 'Frans Woyzeck' voor NT Gent in september van datzelfde 2010. Kans gemist om het goed te maken.

Maar wat ik me herinner is dat 'Het Nijlpaard' op pagina 398 mij helemaal overstag deed gaan voor de schrijver/regisseur. De innemende kracht waarmee hij de relatie tussen grootmoeder en kleinzoon vormgaf overrompelden me. Precies daarom wou ik deze voorstelling niet missen. Eindelijk een stuk van De Volder in het echt gezien. Zo schoon!